

Чубук Л.П., д.е.н., доцент,
Київський національний
університет імені Тараса Шевченка,
Яценко О.В., д.е.н., професор,
Черкаський національний
університет імені Богдана Хмельницького,
Овандер Н.Л., к.е.н., доцент
Державний університет
«Житомирська політехніка»,

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА ЗМІНУ МОДЕЛЕЙ БІЗНЕСУ ТА ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ: ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Цифрова економіка здійснила справжню революцію в традиційних бізнес-моделях і практиках фінансового управління, стимулюючи інституціоналізацію цифрових перетворень у різних галузях. У статті розглядається вплив цифровізації на бізнес-моделі та фінансовий менеджмент з урахуванням основних механізмів і наслідків, що закладені в її основі. Комплексний аналіз наукової літератури та результатів емпіричних досліджень дозволив виявити кілька ключових висновків. По-перше, діджиталізація змінює бізнес-моделі, забезпечуючи більшу адаптивність, кастомізацію та масштабованість. По-друге, цифрові технології суттєво впливають на практику фінансового менеджменту, покращуючи аналіз даних у режимі реального часу, оцінку ризиків та процеси прийняття рішень.

Результати дослідження свідчать, що інституціоналізація цифрових трансформацій є багатоаспектним процесом, на який впливають організаційна культура, керівництво та зовнішній фактор. Успішна інтеграція цифрових технологій потребує стратегічного узгодження, організаційної стійкості та постійних інновацій.

Ключові слова: цифровізація; блокчейн-технології; інноваційна економіка; інституціоналізація; фінансовий менеджмент.

Постановка проблеми. Швидкий розвиток цифрової економіки суттєво вплинув на бізнес-моделі та практики фінансового управління в різних галузях. У процесі впровадження цифрових технологій компанії зазнають значних трансформацій, перевизначаючи способи своєї діяльності та взаємодії з клієнтами, постачальниками та іншими зацікавленими сторонами. Перехід до цифровізації призвів до появи нових бізнес-моделей та адаптації існуючих для ефективного використання технологічних інновацій. Проте розуміння наслідків цих змін та ефективне управління перехідним процесом створює певні проблеми для організацій. Інституціоналізація цифрових трансформацій передбачає врахування таких факторів, як організаційна культура, нормативно-правова база, технологічна інфраструктура та стратегії управління кадрами. До того ж інтеграція цифрових технологій у бізнес-процеси зумовлює необхідність коригування практик фінансового менеджменту для оптимізації розподілу ресурсів, управління ризиками та вимірювання результатів діяльності [12]. Тому існує критично важлива потреба вивчення впливу цифрової економіки на зміну бізнес-моделей і практик фінансового менеджменту, а також дослідження стратегій ефективної інституціоналізації цифрових трансформацій в організаціях.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Науковці всебічно дослідили наслідки цифрових трансформацій у різних галузях, висвітлюючи як можливості, так і виклики, що постають у зв'язку з розвитком цифрової економіки [8].

Серед основних питань, які розглядаються в науковій літературі, є питання впливу цифрових технологій на традиційні бізнес-моделі. Поява цифрової економіки зруйнувала усталені парадигми, стимулюючи організації до переоцінки своїх стратегій та діяльності. Починаючи з платформ електронної комерції і закінчуючи цифровими ринками, компанії впроваджують технології для оптимізації процесів, покращення якості обслуговування клієнтів і пошуку нових джерел доходу. Як наслідок, зростає увага до гнучкості та інновацій як важливих компонентів стійких бізнес-моделей у цифрову епоху [5].

Практики фінансового менеджменту також зазнали значної трансформації в результаті діджиталізації. Оцифрування фінансових послуг, включаючи онлайн-банкінг, мобільні платежі та криптовалюту, змінило те, як бізнес керує своїми фінансами. До того ж наявність великих обсягів даних і сучасних аналітичних інструментів здійснила справжню революцію в прийнятті фінансових рішень, давши змогу компаніям отримувати дієві інсайти та оптимізувати розподіл ресурсів у режимі реального часу. Проте така цифровізація фінансового менеджменту створює складні виклики, пов'язані з безпекою даних, дотриманням регуляторних норм та етичними наслідками алгоритмічного прийняття рішень [6].

Незважаючи на те, що наявні наукові дослідження надають важливу інформацію про інституціоналізацію цифрових трансформацій, деякі не вирішені питання заслуговують на подальше наукове вивчення. Однією з таких проблем є неоднаковий вплив цифровізації на різні галузі та географічні регіони. Попри поширення цифрових технологій, існують відмінності в доступі, інфраструктурі та цифровій грамотності, які можуть призвести до посилення існуючої нерівності та перешкоджати інклюзивному зростанню. Також потребують додаткового вивчення довгострокові наслідки цифровізації для зайнятості, розподілу доходів і соціально-економічної структури, щоб гарантувати рівноправні можливості для всіх [9].

Також існує потреба у вивченні ролі нормативно-правової бази та інституційних механізмів у формуванні траєкторії цифрових перетворень. З огляду на те, що держави долають регуляторні виклики, пов'язані з новими технологіями, такими як штучний інтелект і блокчейн, розуміння взаємозв'язку між політичними заходами, динамікою розвитку ринку та технологічними інноваціями має важливе значення для створення сприятливих умов для розвитку цифрового підприємництва та сталого розвитку [11].

Мета статті – проаналізувати можливості та виклики, пов'язані з цифровізацією, та сформулювати обґрунтовані пропозиції для компаній, які шукають способи подолати виклики цифрової економіки та використати її трансформаційний потенціал для свого бізнесу.

Виклад основного матеріалу. Цифрова економіка та цифрові трансформації займають важливе місце в сучасному аналізі економічного зростання, інновацій та суспільних змін. З ростом взаємозв'язку в усьому світі через цифрові технології для політичних діячів, економістів та бізнесменів розуміння теоретичного підґрунтя цього явища набуває надзвичайно важливого значення. Наразі сформувалися різні теоретичні підходи до аналізу складних аспектів цифрової економіки та її трансформаційного впливу на галузі, ринки й соціальні структури.

Однією з важливих концептуальних засад, за допомогою якої науковці досліджують цифрову економіку, є інформаційна економіка. Інформаційна економіка наголошує на ролі інформаційної асиметрії та її впливі на ринкову ситуацію. У цифровій економіці генеруються, збираються та аналізуються величезні обсяги даних, що змінюють традиційні уявлення про ринкову поведінку та конкуренцію. Такі поняття, як мережевий ефект, де цінність продукту або послуги зростає, коли більше користувачів приєднується до мережі, та платформна економіка, яка зосереджується на ролі цифрових платформ як посередників, що

з'єднують виробників і споживачів, є ключовими для розуміння цифрової економіки в рамках інформаційної економіки [7].

Іншою важливою науковою концепцією є теорія інновацій, яка досліджує, як технологічний прогрес сприяє економічному зростанню та структурним змінам. У контексті цифрової економіки теорія інновацій акцентує увагу на трансформаційній силі цифрових технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн та інтернет речей. Ці технології не лише дозволяють створювати нові продукти та послуги, але й сприяють розвитку інноваційних бізнес-моделей та організаційних структур.

Крім того, інституціональна економіка надає важливу інформацію про інституційні механізми, які формують цифрову економіку та впливають на її розвиток. Інституції, як формальні (такі як закони, норми та права власності), так і неформальні (такі як норми, культура та соціальні конвенції), відіграють ключову роль у регулюванні поведінки економічних суб'єктів у цифровій сфері. Такі питання, як цифрове врядування, права інтелектуальної власності, регулювання приватності та політика кібербезпеки, є головними для посадовців, які намагаються створити сприятливі умови для цифрових інновацій, одночасно захищаючи суспільні інтереси [7].

Водночас соціологія та культурологія надають альтернативний погляд на цифрову економіку, зосереджуючись на її соціальних і культурних аспектах. Соціологи аналізують, як цифрові технології формують соціальні взаємодії, ідентичності та владні повноваження – від появи цифрових спільнот та онлайн-ідентичностей до наслідків алгоритмічного прийняття рішень і «бульбашок» фільтрів – і вивчають, як цифрові технології впливають на соціальні взаємодії, ідентичності та розподіл владних повноважень. Натомість культурологи розглядають культурні сенси, закладені в цифрових технологіях і процесах, аналізуючи, як вони відображають і формують суспільні цінності, норми та ідеології [1].

Цифрова економіка стала потужною рушійною силою, що формує умови ведення бізнесу в усьому світі. Її вплив поширюється далеко за межі лише технологічного прогресу; вона радикально змінює бізнес-моделі та практики фінансового управління. Така зміна парадигми зумовлена безперервним розвитком технологій, розповсюдженням даних та зміною очікування споживачів і стейкхолдерів. В основі цієї трансформації перебуває інституціоналізація цифрових процесів і стратегій, яка стала обов'язковою умовою для розвитку бізнесу в умовах сьогодення, що характеризується великою мінливістю та нестабільністю [2].

Однією з найважливіших змін, спричинених цифровою економікою, є поява нових бізнес-моделей. Традиційні фізичні операції дедалі частіше доповнюються або замінюються цифровими платформами та онлайн-маркеттами. Такі компанії, як Amazon, Uber та Airbnb, зробили революцію у своїх сферах, використовуючи цифрові технології для поєднання покупців і продавців в оригінальний спосіб. Такі цифрові платформи пропонують незрівняну зручність, вибір та ефективність, часто за нижчими цінами порівняно з традиційними бізнес-моделями. У результаті традиційні бізнес-моделі вимушені пристосовуватися до них або ризикують утратити свою актуальність, що призводить до цілої хвилі цифрових підривів у різних галузях промисловості [1–2].

До того ж цифрова економіка сприяла демократизації доступу до світових ринків, що дозволило малим і середнім підприємствам (МСП) конкурувати на міжнародному рівні. Завдяки хмарним технологіям, платформам електронної комерції та інструментам цифрового маркетингу зменшилися перешкоди для входу на ринок, що дало змогу стартапам вийти на клієнтів всього світу з незначними початковими інвестиціями. Все це сприяло розвитку підприємництва та інновацій, економічному зростанню та створенню нових можливостей як на розвинених ринках, так і на ринках, що розвиваються. Проте також посилилася конкуренція, що змушує вже відомі бренди впроваджувати інновації та нові технології, щоб залишитися конкурентоспроможними.

Разом зі зміною бізнес-моделей в епоху цифрових технологій глибокої трансформації зазнає і практика управління фінансами. Доступність даних у режимі реального часу та

сучасні інструменти аналітики докорінно змінили процеси прийняття рішень, дозволяючи компаніям отримувати краще уявлення про свою діяльність, поведінку клієнтів та ринкові тенденції. Прогностична аналітика, машинне навчання та алгоритми штучного інтелекту дають можливість організаціям прогнозувати попит, оптимізувати цінові стратегії та зменшувати ризики з надзвичайно високою точністю. Цей підхід, заснований на даних, підвищує ефективність, адаптивність і прибутковість, даючи компаніям конкурентну перевагу в сучасному швидкозмінному бізнес-середовищі [4].

Водночас цифрова економіка сприяла появі альтернативних моделей фінансування, які ставлять під питання традиційні банківські та інвестиційні практики. Платформи краудфандингу, мережі пірингового кредитування та цифрові валюти стали альтернативою традиційним джерелам капіталу, забезпечуючи стартапам та МСП доступ до фінансування за межами традиційної банківської системи. Технологія блокчейн трансформує фінансові транзакції, забезпечуючи швидші, безпечніші та прозоріші пірингові транзакції без посередників. Такі тенденції змінюють фінансовий ринок, стимулюючи більшу фінансову інклюзивність та інновації, одночасно руйнуючи усталені фінансові інститути.

Зазначимо, що інституціоналізація цифрових трансформацій створює як виклики, так і можливості для бізнесу. Компанії повинні враховувати регуляторні обмеження, проблеми конфіденційності даних та ризики кібербезпеки в цифровій екосистемі, яка дедалі більше стає взаємозалежною. Відповідність новим нормативним актам, таким як GDPR, CCPA та PSD2, має важливе значення для збереження довіри клієнтів та дотримання нормативних вимог. Крім того, в цифрову епоху зростає загроза кібербезпеці, оскільки кібератаки стають все більш складними і поширеними. Компанії мають інвестувати в надійні заходи кібербезпеки та навчання співробітників, щоб зменшити ризик витоку даних і захистити конфіденційну інформацію [10].

До того ж інституціоналізація цифрових трансформацій – це не лише впровадження нових технологій, а й розвиток культури інновацій та оперативності в організаціях. Вона вимагає відповідальності керівництва, міжфункціональної співпраці та готовності до експериментів й ітерацій у пошуках постійного вдосконалення. Успішні ініціативи з цифрової трансформації є цілісними, охоплюють людей, процеси та технології, які сприяють організаційним змінам і створюють користь для клієнтів та зацікавлених сторін.

Ще одним важливим аспектом впливу цифрової економіки на зміну бізнес-моделей і фінансового менеджменту є перехід до економіки, побудованої на передплаті. Моделі передплат, популяризовані компаніями, що надають програмне забезпечення як послугу (SaaS), такими як Adobe і Salesforce, забезпечують постійні потоки доходів і сприяють розвитку довгострокових відносин із користувачами. Цей перехід від власності до доступу змінює традиційні моделі споживача і доходу в різних галузях – від розваг і медіа до охорони здоров'я та автомобілебудування. Компанії дедалі частіше пропонують послуги на основі передплати, такі як абонентські пакети, стрімінгові платформи та програмне забезпечення на основі підписки, щоб задовольнити вподобання клієнтів, які постійно зростають, і сприяти постійному зростанню прибутку [3].

З точки зору управління фінансами цифрова економіка сприяє підвищенню прозорості та підзвітності завдяки технології блокчейн і платформам децентралізованих фінансів (DeFi). Системи на основі блокчейну забезпечують незмінні записи транзакцій, зменшуючи рівень шахрайства та підвищуючи довіру до фінансових операцій. Смарт-контракти, створені на основі технології блокчейн, автоматизують процеси виконання контрактів і розрахунків, зменшуючи адміністративні витрати і зводячи до мінімуму кількість конфліктів. Водночас платформи DeFi використовують технології блокчейну та криптовалют для децентралізованого кредитування, запозичень і торгівлі без посередників, створюючи нові можливості для фінансової інклюзії та інновацій [10].

Швидкі темпи цифрової трансформації також викликають етичні та соціальні наслідки, на які необхідно звернути увагу. Автоматизація та штучний інтелект можуть призвести до руйнування ринків праці, що спричинить утрату робочих місць та посилення

нерівності в доходах. Бізнес несе відповідальність за те, щоб діджиталізація приносила користь усім зацікавленим сторонам, зокрема працівникам, клієнтам і громадам. Це вимагає проактивних заходів для перекваліфікації працівників, сприяння розширенню різноманітності та інклюзивності, а також пом'якшення негативних соціальних наслідків технологічних змін. До того ж для побудови довіри та сприяння розвитку інновацій у цифровій економіці необхідно уважно ставитися до таких етичних аспектів, як конфіденційність даних, алгоритмічна упередженість і цифрові права [4].

Висновки. Загалом, теоретичні підходи до аналізу цифрової економіки та цифрових трансформацій є різноплановими й багатоаспектними, що відображає комплексність цієї сфери, яка постійно змінюється. Від інформаційної економіки та теорії інновацій до інституціональної економіки, соціології та культурології – кожен підхід пропонує своє бачення різних боків розвитку цифрової економіки та її впливу на суспільство. Завдяки узагальненню цих теоретичних засад та налагодженню міждисциплінарного співробітництва науковці отримують можливість розширити можливості для розуміння особливостей цифрової економіки та формування обґрунтованої політики і прийняття стратегічних рішень у цифровому світі, що постійно діджиталізується.

Таким чином, цифрова економіка суттєво змінює бізнес-моделі та практики управління фінансами, стимулюючи інновації, ефективність і конкурентоспроможність у різних галузях. Інституціоналізація цифрових трансформацій є вже не другорядною, а вкрай необхідною для успішного розвитку бізнесу в сучасних умовах, що постійно змінюються. Використовуючи цифрові технології, прийняття рішень на основі даних та адаптивні бізнес-процеси, організації можуть адаптуватися до ринкової ситуації, що змінилася, скористатися новими можливостями та визначити курс на стійке зростання в цифрову епоху.

Список використаної літератури

1. Бабаєв В. М., Стадник Г. В., Момот Т. В. Цифрова трансформація у сфері вищої освіти в умовах глобалізації. *Комунальне господарство міст. Серія: Економічні науки*. 2019. № 2 (148). С. 2–9.
2. Гавриленко Н. Г., Тарасенко І. О. Сучасні тенденції цифровізації економіки: проблеми та перспективи розвитку. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки*. 2021. № 3 (47). С. 36–46. Doi: <http://dx.doi.org/10.25313/2520-2294-2021-3-7046>
3. Дубина М., Попело О., Тарасенко О. Інституційні трансформації фінансової системи України в умовах розвитку цифрової економіки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 1 (25). С. 91–110. Doi: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-1\(25\)-91-110](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-1(25)-91-110)
4. Кравчук Н. О., Римар О. Г., Бортнік Н. В. Цифрова економіка як один із напрямів розвитку повоєнної економіки України. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2022. № 21 (52). С. 155–169. Doi: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.3\(52\).275799](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.3(52).275799)
5. Криниця С. Сучасні тренди розвитку цифрових технологій та їх вплив на публічні фінанси. *Збірник наукових праць Державного податкового університету*. 2023. № 2. С. 82–120. Doi: <https://doi.org/10.33244/2617-5940.2.2023.82-120>
6. Кудріна О. Регулювання розвитку ІТ-сфери в Україні як мегатренд інтеграції цифрових технологій і бізнес-процесів. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. 2022. № 67. С. 15–23. Doi: [10.24025/2306-4420.67.2022.278791](https://doi.org/10.24025/2306-4420.67.2022.278791)
7. Магиляс Ю. Соціально відповідальний бізнес в умовах цифрової трансформації суспільства. *Аспекти публічного управління*. 2022. № 10 (6). С. 55–60. Doi: <https://doi.org/10.15421/152244>
8. Орел Ю. Л., Кулініч О. В. Вплив дерегуляції бізнесу на повоєнне відновлення економіки України: публічно-управлінський аспект. *Вчені записки ТНУ імені В. І.*

Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2023. № 34 (73). С. 32–39. Doi: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2023.6/06>

9. Пригодюк О. М. Національні економічні інтереси поширення цифрових технологій в менеджменті. *Економічний простір*. 2023. № 187. С. 69–72. Doi: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/187-11>

10. Разумей Г. Ю., Разумей М. М. Діджиталізація публічного управління як складник цифрової трансформації України. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2020. № 2 (25). С. 139–145. Doi: <https://doi.org/10.32836/2310-9653-2020-2.25>

11. Стукало Н. В., Сімахова А. О. Глобальні тренди розвитку соціальної економіки. *Міжнародна економічна політика*. 2021. № 1 (34). С. 7–22. Doi: 10.33111/іер.2021.34.01

12. Уманців Ю., Бабкова Є. Цифровізація економіки у контексті глобальних тенденцій суспільного розвитку. *Геополітика України: історія і сучасність*. 2021. № 2 (27). С. 102–113.

REFERENCES

1. Babayev V. M., Stadnyk H. V., Momot T. V. (2019). Tsyfrova transformatsiya v sferi vyshchoyi osvity v umovakh globalizatsii [Digital transformation in the sphere of higher education in the conditions of globalization]. *Municipal economy of cities. Series: Economic sciences*. 2 (148), 2–9.

2. Havrylenko N. H., Tarasenko I. O. (2021). Suchasni tendentsii tsyfrovizatsii ekonomiky: problemy ta perspektyvy rozvytku [Modern tendencies of digitization of the economy: problems and development prospects]. *International scientific journal 'InterScience'. Series: Economic sciences*. 3 (47), 36–46. DOI: <http://dx.doi.org/10.25313/2520-2294-2021-3-7046>

3. Dubyna M., Popelo O., Tarasenko O. (2021). Instytutsiyni transformatsii finansovoyi systemy Ukrayiny v umovakh rozvytku tsyfrovoyi ekonomiky [Institutional transformations of the financial system of Ukraine in the conditions of digital economy development]. *Problems and perspectives of economics and management*. 1 (25), 91–110. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-1\(25\)-91-110](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-1(25)-91-110)

4. Kravchuk N. O., Rimar O. H., Bortnik N. V. (2022). Tsyfrova ekonomika yak odyn iz napryamiv rozvytku povoyennoyi ekonomiky Ukrayiny [Digital economy as one of the directions of post-war economy development of Ukraine]. *Market economy: Modern theory and management practice*. 21 (52), 155–169. DOI: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.3\(52\).275799](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.3(52).275799)

5. Krynytsya S. (2023). Suchasni trendy rozvytku tsyfrovoykh tekhnolohiy ta yikh vplyv na publichni finansy [Modern trends of digital technologies development and their impact on public finances]. *Collection of scientific papers of the State tax university*. 2, 82–120. DOI: <https://doi.org/10.33244/2617-5940.2.2023.82-120>

6. Kudrina O. (2022). Rehulyuvannya rozvytku IT-sfery v Ukrayini yak mehatrend intehratsiyi tsyfrovoykh tekhnolohiy i biznes-protseviv [Regulation of IT sector development in Ukraine as a megatrend of digital technologies and business processes integration]. *Collection of scientific papers of Cherkasy state technological university. Series: Economic sciences*. 67, 15–23. DOI: 10.24025/2306-4420.67.2022.278791

7. Mahylyas Yu. (2022). Sotsialno vidpovidalnyy biznes v umovakh tsyfrovoyi transformatsiyi suspilstva [Socially responsible business in the conditions of digital transformation of society]. *Aspects of public administration*. 10 (6), 55–60. DOI: <https://doi.org/10.15421/152244>

8. Orel Yu. L., Kulinich O. V. (2023). Vplyv deregulyatsiyi biznesu na povoyenne vidnovlennya ekonomiky Ukrayiny: publichno-upravlinskiy aspekt [Influence of business deregulation on post-war economic recovery of Ukraine: public management aspect]. *Scientific notes of V.I. Vernadsky Taurida national university. Series: Public administration and administration*. 34 (73), 32–39. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2023.6/06>

9. Pryhodyuk O. M. (2023). Natsionalni ekonomichni interesy poshyrennya tsyfrovoykh tekhnolohiy v menedzhmentі [National economic interests of digital technology dissemination in management]. *Economic space*. 187, 69–72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/187-11>

10. Razumey G. Yu., Razumey M. M. (2020). Didzhitalizatsiya publichnogo upravlinnya yak skladnyk tsyfrovoyi transformatsiyi Ukrayiny [Digitalization of public administration as a component of digital transformation of Ukraine]. *Public administration and customs administration*. 2 (25), 139–145. DOI: <https://doi.org/10.32836/2310-9653-2020-2.25>
11. Stukalo N. V., Simakhova A. O. (2021). Hlobalni trendy rozvytku sotsialnoyi ekonomiky [Global trends in social economy development]. *International economic policy*. 1 (34), 7–22. DOI: 10.33111/iep.2021.34.01
12. Umantsiv Yu., Babkova Ye. (2021). Tsyfrovizatsiya ekonomiky u konteksti hlobalnykh tendentsiy suspilnogo rozvytku [Digitalization of the economy in the context of global trends in social development]. *Geopolitics of Ukraine: history and modernity*. 2 (27), 102–113.

CHUBUK LESIA, YATSENKO OLEKSANDR, OVANDER NATALIYA. IMPACT OF DIGITAL ECONOMY ON BUSINESS MODELS AND FINANCIAL MANAGEMENT: INSTITUTIONALIZATION OF DIGITAL TRANSFORMATIONS. *The digital economy has truly revolutionized traditional business models and financial management practices, driving the institutionalization of digital transformations across various sectors. This article examines the impact of digitization on business models and financial management, considering the underlying mechanisms and consequences.*

The relevance of this topic lies in the comprehensive influence of digital technologies on contemporary business trends. Businesses increasingly leverage digital platforms, data analytics, and automation, making an understanding of digital transformation essential for both practitioners and researchers. Moreover, the COVID-19 pandemic has accelerated the adoption of digital tools, further emphasizing the importance of studying their impact on business practices.

A comprehensive analysis of scholarly literature and empirical research results has led to several key conclusions. Firstly, digitization alters business models, providing greater adaptability, customization, and scalability. Organizations utilize digital platforms to enter new markets, personalize offerings, and optimize operations. Secondly, digital technologies significantly impact financial management practices, enhancing real-time data analysis, risk assessment, and decision-making processes. Automated financial systems optimize resource allocation, mitigate risks, and improve financial performance.

The research results indicate that the institutionalization of digital transformations is a multi-faceted process influenced by organizational culture, leadership, and external factors. Successful integration of digital technologies requires strategic alignment, organizational resilience, and continuous innovation. Digitization presents both opportunities and challenges for businesses, necessitating adaptive strategies and proactive management approaches.

Future research prospects lie in studying specific industries and organizational processes to explore the impact of digitization on business models and financial management in various aspects.

Keywords: *digitization; blockchain technologies; innovation economy; institutionalization; financial management.*